

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 22829/2023
01.11.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Весне Станковић, председника већа, Радославе Мађаров и Бранке Дражић, чланова већа, у парници тужиоца Републике Србија, Основно јавно тужилаштво у Нишу, против тужене АА из ..., коју заступа Никола Златковић, адвокат из ..., ради одређивања мере заштите од насиља у породици, одлучујући о ревизији тужене изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж2 242/23 од 15.06.2023. године, у седници већа одржаној 01.11.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужене изјављена против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж2 242/23 од 15.06.2023. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Нишу П2 130/23 од 11.04.2023. године, првим ставом изреке, одређена је мера заштите од насиља у породици тако што је туженој забрањено да даље узнемирава своју мајку ББ. Другим ставом изреке одређено је да ће мера заштите од насиља у породици трајати годину дана, са могућношћу продужења све док не престану разлози због којих је мера одређена.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж2 242/23 од 15.06.2023. године одбијена је као неоснована жалба тужене и потврђена пресуда Основног суда у Нишу П2 130/23 од 11.04.2023. године.

Против правоснажне пресуде донете у другом степену тужена је благовремено изјавила ревизију због погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања.

Врховни суд је испитао изјављену ревизију применом члана 408. ЗПП („Службени гласник РС“ број 72/11.. са изменама и допунама) и нашао да ревизија није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, дана 26.02.2022. године на гробљу у ... дошло је до расправе између тужене и њене мајке ББ, коју је тужена затекла на гробу свог покојног супруга. Због лошег односа мајке према зету, тужена је мајци забранила да долази на његов гроб, а када ју је ту затекла обратила јој се речима: "Цукело, ти си стока, убићу те, ја сам рекла да ћу да те закољем". Мајка јој је одговорила: "Зар те није срамота, већ имаш условну осуду, ти ћеш у затвор" и удаљила се од гроба. У вези са наведеним догађајем тужена се самоиницијативно јавила полицији, а док је давала исказ, мајка је телефоном пријавила наведени вербални инцидент. Полиција је туженој изрекла хитну меру – привремену забрану могућем учиниоцу насиља у породици да контактира жртву насиља, у трајању од 48 сати. На предлог ОЈТ Ниш решењем Основног суда у Нишу од 27.02.2022. године изречена мера је продужена за 30 дана. Својим извештајем од 19.07.2022. године Центар за социјални рад у Нишу је мере забране приступа и контактирања жртви насиља сматрао целисходним, а извештајем од 31.10.2022. године одлуку о њиховом примењивању оставио је на оцену суду, с обзиром да обе учеснице имају здравствених проблема, да у међувремену контаката међу њима није било и да је ризик понављања насиља у породици смањен.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су применом члана 2. став 1. и члана 10. Породичног закона, који регулишу институт насиља у породици и мере заштите од насиља у породици, оценили да наступ тужене према мајци наведеном приликом нема карактер нормалног понашања и прихватиљивог начина комуникације, те да у смислу члана 197. Породичног закона представља облик психолошког насиља у породици којим се нарушава спокојство и доводи до појаве страха и несигурности код жртве насиља. Сагласно томе, оценили су да је мера заштите од насиља у породици изречена сходно члану 198. став 2. тачка 5. Породичног закона одговарајућа и целисходна као вид превенције даљег вршења насиља од стране тужене. Приликом заузимања наведеног становишта, судови су имали у виду да је пресудом Вишег суда у Нишу Кж1 15/22 од 28.04.2022. године укинута пресуда Основног суда у Нишу К 530/21 од 01.11.2021. године, којом је тужена била оглашена кривом за кривично дело насиље у породици над мајком, учињено 05.12.2019. године, па како је у току кривични поступак, сматрали су да то ствара реалну опасност од понављања насиља од стране тужене.

По оцени Врховног суда, правилно је другостепени суд применио материјално право када је ожалбену пресуду потврдио прихватајући изложено чињенично стање као правилно и потпуно утврђено.

Чланом 197. став 1. Породичног закона („Службени гласник РС“ број 18/05 са изменама и допунама) прописано је да је насиље у породици свако понашање којим један члан породице угрожава телесни интегритет, душевно здравље и спокојство другог члана породице.

Чланом 197. став 2. тачка 6. Породичног закона прописано је да се насиљем у породици сматра нарочито вређање и свако друго дрско, безобзирно и злонамерно понашање.

Чланом 197. став 3. тачка 2. Породичног закона прописано је да се чланом породице сматрају деца, родитељи и остали крвни сродници, те лица у тазбинском и адоптивном сродству, односно лица која везује хранитељство.

Чланом 198. став 1. Породичног закона прописано је да против члана породице који врши насиље суд може одредити једну или више мера заштита од насиља у породици којима се привремено забрањује или ограничава одржавање личних односа са другим чланом породице.

Из утврђеног чињеничног стања следи да су односи између тужиље старе 65 година и њене мајке, старе 85 година поремећени већ дужи временски период, да је поводом једног од ранијег сукоба насталих 05.12.2019. године против тужене покренут кривични поступак и да је до последњег вербалног напада тужене на њену мајку дошло 26.02.2022. године, после чега је од стране полиције прво одређена хитна мера забране контактирања жртве насиља, а затим и мера забране узмимиравања жртве насиља.

Законска дефиниција насиља у породици омогућава свеобухватну заштиту, спречавање и сузбијање насиља у породици и обухвата све могуће видове испољавања насиља, односно свако дрско, безобзирно и злонамерно понашање којим се угрожавају основне вредности људског бића – његов телесни интегритет, душевно здравље и спокојство. Дрскост, безобзирност и злонамерност су компоненте насиља у породици и његова суштинска обележја, која га јасно разликују од дозвољеног понашања. Ови појмови представљају типичне правне стандарде чију садржину суд цени према околностима конкретног случаја.

Правилном применом цитираних законских одредби нижестепени судови су оценили да је због трајања неразрешених конфликта, због околности да су се исти понављали и да је у току кривични поступак против тужене због кривичног дела насиља у породици према њеној мајци, оправдано одређивање мере заштите од насиља у породици, а уважавањем извештаја Центра за социјални рад у Нишу од 31.10.2022. године – да од предметног догађаја 26.02.2022. године између тужене и њене мајке није било контаката, оправдано су одредили најблажу меру, меру забране узмимиравања жртве насиља, која и по мишљењу Врховног суда одговара постојећем ствару ствари и жртви насиља обезбеђује потребан степен заштите. Сврха заштитних мера јесте да се њиховом применом спречи поновно понашање са елементима насиља у породици, да се обезбеди нужна заштита физичког и психичког интегритета, здравља и личне безбедности члана породице који се осећа угроженим, као и да се отклоне околности које погодују и подстичу понављање насиља, односно вршења насиља у било ком виду. Оценом утврђеног чињеничног стања и применом дефинисаног правног стандарда, сагласно цитираним одредбама породичног закона, другостепени суд је правилно оценио адекватност изречене мере заштите од насиља у породици која обезбеђује одговарајући степен заштите жртви насиља.

Из изложених разлога, применом члана 414. ЗПП, одлучено је као у изреци.

**Председник већа-судија
Весна Станковић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић